

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyně Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Naděždy Řehákové v právní věci

žalobce: **Y. R.**
státní příslušnost Ukrajina
zastoupený advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 18, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícím ve vrácení žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany z důvodu nepřijatelnosti žádosti,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 2. 6. 2025 jeho žádost o poskytnutí dočasné ochrany, zaevidovanou pod č. j. OAM-0383806/DO-2025, z důvodu nepřijatelnosti žádosti, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 2. 6. 2025, zaevidované pod č. j. OAM-0383806/DO-2025.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 140 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce JUDr. Ireny Strakové, advokátky.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou podanou dne 22. 7. 2025 u Městského soudu v Praze (dále jen „soud“) domáhal ochrany před nezákonným zásahem, který spatřoval v tom, že mu žalovaný vrátil jeho žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 2. 6. 2025, zaevidovanou pod č. j. OAM-0383806/DO-2025, jako nepřijatelnou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“) z důvodu, že žalobce získal dočasnou ochranu v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně v Rumunsku (dále jen „zásah“). Zároveň žalobce požadoval, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv, a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o udělení dočasné ochrany.

II. Žaloba

2. Žalobce je občanem Ukrajiny. V podané žalobě uvedl, že před ozbrojeným konfliktem uprchl dne 1. 3. 2025, kdy při vstupu přes vnější schengenskou hranici do Rumunské republiky mu bylo vydáno povolení k pobytu poskytované příjemcům dočasné ochrany. Dne 19. 3. 2025 žalobce přicestoval do České republiky, kde na pracovišti žalovaného podal první žádost o poskytnutí dočasné ochrany, která však nebyla s odkazem na § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. přijata. Následně se žalobce dne 9. 4. 2025 osobně dostavil na ZÚ Rumunska v Praze, kde požádal o vzdání se svých práv v souvislosti s vydanou dočasnou ochranou v Rumunsku, čemuž bylo vyhověno a bylo o této skutečnosti žalobci vydáno potvrzení.
3. Ohledně věci samé žalobce namítl, že ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. odporuje unijnímu právu. Poukázal přitom na závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též jen „NSS“) ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42. Podle odkazované aktuální judikatury není omezena možnost druhotného pohybu uprchlíků ve smyslu prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022 (dále jen „prováděcí rozhodnutí“) mezi členskými státy na základě dohody členských států o neaplikování čl. 11 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001. Nelze tedy žádost o dočasnou ochranu považovat za nepřijatelnou jen proto, že žadatel – občan Ukrajiny – má nebo měl dočasnou ochranu v jiném členském státě. Ačkoli platí, že nelze současně čerpat výhody dočasné ochrany ve více státech, NSS jasně vymezil, jak má správní orgán postupovat, zjistí-li, že žadatel již ochranu v jiném členském státě má. Žalovaný má takovou žádost přijmout k věcnému posouzení a ověřit, zda žadatel v době podání žádosti skutečně disponuje platným oprávněním k pobytu. Pokud tomu tak není, musí dočasnou ochranu udělit. I v případě, že žadatel má udělenou dočasnou ochranu v jiném členském státě, nesmí žalovaný jeho žádost odmítnout jako nepřijatelnou, ale musí mu umožnit, aby se dočasnou ochrany v jiném členském státě vzdal. To žalobce, pokud jde o udělenou dočasnou ochranu v Rumunsku, dne 9. 4. 2025 provedl.

4. Žalovaný proto nemohl žalobcovu žádost o poskytnutí dočasné ochrany považovat za nepřijatelnou, a pokud tak učinil, byl tento postup nezákonným zásahem.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu zamítnout. Poukázal na skutečnost, že žalobce figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform) jako držitel dočasné ochrany v Rumunsku. Svědčí o tom znak „tp“ uvedený v rubrice „*Type of protection*“. Dále uvedl, že z formulace § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. jednoznačně plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu stačí, pokud cizinec v jiném členském státě o dočasnou ochranu získal, žádná další podmínka již není třeba. Žalovaný tak neměl jinou možnost, než žádost žalobce o dočasnou ochranu vyhodnotit jako nepřijatelnou.
6. Žalovaný se vymezil proti recentní judikatuře Nejvyššího správního soudu - konkrétně proti rozsudkům ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Žalovaný pokládá závěry těchto rozsudků za nesprávné, protože dle jeho názoru ze směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) ani z českých právních předpisů neplyne právo druhotného pohybu uprchlíků mezi členskými státy EU, přičemž Nejvyšší správní soud tento závěr dovodil toliko z výkladových stanovisek Evropské komise jakožto *soft-law*. Mimo to již v současnosti nemůže obstát. Dne 13. 6. 2025 na základě jednomyslné podpory vyjádřené na Coreperu dne 11. 6. 2025 ministři vnitra na zasedání Rady ministrů vnitra jednomyslně podpořili další roční prodloužení dočasné ochrany. Nově přijatým prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. července 2025 (dále též jen „prováděcí rozhodnutí 2025/1460“) byla dočasná ochrana prodloužena do roku 2027. Oproti minulému rozhodnutí došlo v úvodních ustanoveních (tzv. recitálech) k několika změnám. Pro oblast týkající se druhotných pohybů byly odsouhlaseny dva nové recitály. Recitál č. 4 míří na případy, kdy osoba, která je požívatelem dočasné ochrany v jednom členském státě, požádá o udělení dočasné ochrany v druhém členském státě. Takové žádosti by měly být zamítnuty. Recitál odkazuje i na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (SDEU) ze dne 27. 2. 2025 ve věci C-753/23, *Krasiliva*, konkrétně na bod 30. Tento recitál ani rozsudek SDEU nepožadují žádnou asistenci orgánů členského státu směrem k poživateli dočasné ochrany, jde-li o zrušení jeho dočasné ochrany v druhém členském státě, jak to vyžaduje judikatura Nejvyššího správního soudu.
7. Skutečnost, že právo sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany ze směrnice o dočasné ochraně neplyne, potvrdil i Nejvyšší správní soud ve výše uvedených rozsudcích. Držitelům dočasné ochrany jsou přiznána práva definovaná v kapitole III směrnice o dočasné ochraně. Z žádného z uvedených ustanovení neplyne, že by dotčeným osobám bylo též přiznáno právo sekundárního pohybu v rámci EU.
8. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně má každý členský stát povinnost přijmout opatření za účelem zajištění povolení k pobytu vůči „*osobám požívajícím dočasné ochrany*“. Tímto termínem směrnice o dočasné ochraně obecně označuje osoby, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí. Ovšem tuto povinnost nemohou členské státy logicky mít vůči osobám, kterým již bylo oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany některým členským státem vydáno. Ustanovení čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, když stanoví

povinnost přijmout opatření, jejichž výsledkem má být vydání povolení k pobytu na území členského státu, totiž používá množného čísla. Tedy ten členský stát, který takové pobytové oprávnění osobě požívající dočasnou ochranu vydal, tuto povinnost splnil i za ostatní členské státy. Tím byl naplněn cíl tohoto ustanovení. Pokud by toto ustanovení mělo dopadat i na osoby, které již toto pobytové oprávnění získaly v jiném členském státě, muselo by znít jinak a především by nesměla být součástí směrnice ustanovení čl. 15 a čl. 26.

9. Směrnice o dočasné ochraně pro označení osob, kterým již členským státem bylo vydáno povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, používá termínu: „*osoby požívající dočasně ochrany na území členského státu*“. Jde například o čl. 10, 11, 15 nebo čl. 26 směrnice o dočasné ochraně. Tohoto označení směrnice používá vždy tam, kde reguluje postup členských států vůči osobě, již bylo již jedním členským státem pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany vydáno. Povinnost vydat povolení k pobytu osobě, která je již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, směrnice o dočasné ochraně omezuje pouze na případy uvedené v čl. 15 odst. 6 a také v čl. 26 odst. 4.
10. Ustanovení čl. 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně by byla naprosto zbytečná, pokud by z čl. 8 vyplývala členským státům povinnost udělit oprávnění k pobytu z titulu dočasné ochrany i těm osobám požívajícím dočasně ochrany, kterým již bylo pobytové oprávnění z tohoto titulu vydáno v jiném členském státě. Směrnice by pak nemusela řešit slučování rodin ani přesuny osob požívajících dočasně ochrany z kapacitních důvodů.
11. Závěr Nejvyššího správního soudu o druhotném pohybu vysídlených osob označil žalovaný za nesprávný, neboť nevyplývá z prováděcího rozhodnutí ani z dohody o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Tento článek upravuje pouze povinnosti členských států navzájem, když zavazuje členský stát, který osobě požívající dočasně ochrany vydal povolení k pobytu na svém území, aby ji převzal zpět na své území v případě, že se na území jiného členského státu nachází neoprávněně. Nepoužívání čl. 11 mezi členskými státy samo o sobě nemůže založit osobě požívající dočasně ochrany, které bylo vydáno povolení k pobytu podle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně jedním členským státem, právo získat toto povolení v jiném členském státě.
12. Jakékoliv případné pochybnosti o důsledcích dohody členských států o nepoužívání čl. 11 směrnice o dočasné ochraně dle žalovaného zcela rozptýlily nové recitály č. 5 a č. 6 prováděcího rozhodnutí 2025/1460. Z nich dle žalovaného plyne, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nemá vliv na aplikaci čl. 8 odst. 1 téže směrnice. Přesněji nemá být vykládáno v tom smyslu, že by z něj členskému státu vyplývala povinnost vydat povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany osobě, která již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany byla v jiném členském státě.
13. Dále žalovaný poukázal na to, že cílem prohlášení členských států ze dne 4. 3. 2022 týkajícího se neaplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně bylo „... *podpořit členské státy, které jsou hlavními vstupními místy hromadného přílivu vysídlených osob prchajících před válkou z Ukrajiny, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2022, a s cílem prosazovat rovnováhu mezi úsilím všech členských států...*“, tj. cílem této dohody nebylo umožnění druhotných pohybů v rámci členských států EU, ale naopak rovnoměrné rozprostření vysídlených osob z Ukrajiny po celém území EU a členských států. K tomu žalovaný poukázal na prohlášení SRN a České republiky ze dne 24. 6. 2024 v dokumentu Generálního sekretariátu Rady č. 11119/2024.

14. Přijetí závěrů Nejvyššího správního soudu by podle žalovaného znamenalo, že ČR by byla nucena přijímat na své území i osoby, které požívají práva plynoucí z dočasné ochrany v jiném členském státě, a poskytnout jim povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Pokud by úmysl unijního zákonodárce byl takový, jak naznačuje Nejvyšší správní soud, nebylo by účelné, aby Evropská komise ve spolupráci s členskými státy spolupracovala v síti EU pro připravenost na migraci a pro řešení migračních krizí v souladu s doporučením (EU) 2020/1366. Cílem této spolupráce na poli Evropské unie je právě výměna informací a další relevantní spolupráce, která cílí také na podporu nejvíce zasažených států, ke kterým ČR bezesporu patří. Prostřednictvím této sítě Česká republika několikrát Komisi a další členské státy informovala o vyčerpání kapacit, které jsou v ČR k dispozici pro osoby, které požívají dočasné ochrany.
15. Pokud by cílem prováděcího rozhodnutí bylo naprosto volné přemísťování osob mezi členskými státy, šlo by o situaci, která nemá právní ani věcný základ v celkovém systému Evropské unie, pokud jde o migraci. Tento princip by znamenal nabourání práva EU jak v oblasti azylu, tak v oblasti úpravy schengenské spolupráce, ale i úpravy legální migrace. Osoby s dočasnou ochranou by měly privilegované postavení oproti jiným cizincům, včetně občanů Evropské unie, bez ohledu na jejich pobytové oprávnění, kdy přesun státních příslušníků třetích zemí v rámci schengenského prostoru má svá pravidla, která jsou rozdílná podle pobytového režimu státních příslušníků třetích zemí. Takové privilegované zacházení s osobami požívajícími dočasné ochrany není ani logické.
16. Žalovaný rovněž uvedl, že ani prováděcí rozhodnutí nemůže rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany přiznána. Čl. 5 směrnice o dočasné ochraně totiž nepředpokládá, a tedy ani neumožňuje na základě prováděcího rozhodnutí rozšířit rozsah práv, která jsou držitelům dočasné ochrany směrnicí přiznána. Pokud tedy právo sekundárního pohybu v rámci EU držitelům dočasné ochrany neplyne přímo ze směrnice, nelze jej dovozovat z prováděcího rozhodnutí, kterým byla dočasná ochrana vyhlášena. K tomu žalovaný poukázal na rozsudek SDEU ve spojených věcech Kaduna (C-244/24 a C-290/24).
17. Má-li být jedním z cílů směrnice o dočasné ochraně předcházet riziku druhotného pohybu osob mezi členskými státy (bod 9 preambule směrnice), pak nelze prováděcím rozhodnutím ani praxí členských států zavést přesný opak, tedy absolutně nekontrolovatelné sekundární přesuny osob požívajících dočasné ochrany mezi členskými státy.
18. Závěrem svého vyjádření žalovaný poukázal na předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, v němž Nejvyšší správní soud naopak potvrdil správnost postupu žalovaného, který vyhodnotil žádost o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelnou právě z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) přezkoumal tvrzený zásah, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
20. Předně je třeba uvést, že žaloba v této věci je přípustná. SDEU v rozsudku *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. Ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. je tedy rozporné s čl. 47 Listiny základních práv EU, a soud

proto neaplikoval soudní výluky dle uvedeného ustanovení. Pro úplnost lze dodat, že Nejvyšší správní soud v tomto směru v reakci na rozsudek *Krasiliva* překonal svou dřívější opačnou judikaturu a dovodil, že soudní výluky nelze aplikovat (viz jeho rozsudek ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42, č. 4682/2025 Sb. NSS).

21. Po posouzení věci samé soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
22. O podané žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem souhlasili (souhlas žalobce byl ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. presumován). Soud neshledal potřebu nařídit jednání ani za účelem provádění dokazování. Podkladem pro rozhodnutí soudu je primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, který žalobce u žalovaného podal a který mu žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je oběma účastníkům řízení z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Posouzení důvodnosti žaloby tak záleží na zodpovězení právní otázky.
23. Soud úvodem předesílá, že Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42 podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. Městský soud v Praze tyto závěry následoval například v rozsudcích ze dne 23. 4. 2025 č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 29. 4. 2025 č. j. 3 A 79/2024-46, ze dne 30. 4. 2025 č. j. 17 A 10/2024-50 nebo ze dne 7. 5. 2025 č. j. 11 A 110/2024-44. Posléze zohlednil také novou navazující argumentaci žalovaného, a to v rozsudcích ze dne 16. 5. 2025 č. j. 10 A 42/2025-33, ze dne 20. 5. 2025 č. j. 5 A 42/2025-39, ze dne 3. 6. 2025 č. j. 18 A 22/2025-52, ze dne 17. 6. 2025 č. j. 10 A 56/2025-39, ze dne 1. 7. 2025 č. j. 15 A 58/2025, ze dne 17. 7. 2025 č. j. 18 A 49/2025-33 nebo ze dne 11. 9. 2025 č. j. 17 A 97/2025 – 33. Soud v nyní projednávané věci neshledal důvod se od závěrů vyjádřených v těchto rozhodnutích odchýlovat, proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je stručně zopakuje.
24. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
25. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou v projednávané věci splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobce. Svou povahou tento úkon žalovaného, který je nepochybně zaměřen přímo proti žalobci, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52).
26. Zbývá tedy posoudit podmínku třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného. Žalovaný je přesvědčen, že žalobci je zapovězeno získání dočasné ochrany (resp. přesněji oprávnění k pobytu plynoucího z dočasné ochrany – k tomu srov. body 30–34 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42), protože mu byla již dříve udělena dočasná ochrana v Rumunsku. Žádost žalobce o dočasnou ochranu v České republice je tedy podle správního orgánu nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb.

27. Je pravdou, že SDEU se ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, z nichž jednoznačně vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. je rozporný s právem EU. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žádost žadatele o dočasnou ochranu v České republice je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž tomu žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v některé členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu dočasná ochrana v České republice udělena, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
28. Úvahy žalovaného ohledně neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou s těmito judikatorními závěry Nejvyššího správního soudu v rozporu. Nejvyšší správní soud dovodil, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí právo zvolit si hostitelský členský stát a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž jejich právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, neboť jinak by výluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
29. Žalovaný zpochybňuje výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu s poukazem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně, dále pak na to, že prováděcí rozhodnutí nemůže zakotvit nová práva, která neupravuje již směrnice o dočasné ochraně. Zároveň má za to, že v důsledku interpretace Nejvyššího správního soudu by došlo k založení nedůvodně privilegovaného postavení žadatelů o dočasnou ochranu.
30. Soud k tomu uvádí, že systém nakládání s vysídlenými osobami dle prováděcího rozhodnutí stanovil *ad hoc* speciální kritéria týkající se tohoto jednoho případu hromadného vysídlení osob. Nejedná se proto o obecné zakotvení příznivějšího právního standardu než v případě jiných cizinců či občanů EU, jejichž pohyb mezi státy EU podléhá určitým pravidlům. Rovněž je nutné uvést, že oproti občanům EU či osobám žádajícím o azyl ve smyslu Dublinského nařízení jsou držitelé dočasné ochrany v odlišném postavení, jelikož se u nich nepočítá s pobytem přesahujícím existenci důvodu pro udělení dočasné ochrany. Není proto u nich dán případný důvod pro přísnější regulaci druhotného pohybu, jelikož jejich pobyt (ať v prvním či dalším členském státě) bude na základě tohoto pobytového titulu vždy pouze dočasný.
31. Soud neshledává, že by judikatorní závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala. Tento závěr ostatně vyplývá rovněž ze žalovaným uvedeného sdělení Evropské komise. Třebaže žalovaný považuje závěry Komise za blíže nezdůvodněné s tím, že jde o pouhé *soft law*, jedná se o interpretační vodítko, které mělo žalovaného přivést k závěru, že směrnice o dočasné ochraně nezamezuje *a priori* druhotnému pohybu osob čerpajících dočasnou ochranu mezi členskými státy.
32. Žalovanému lze přisvědčit v tom, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice o dočasné ochraně. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26

směrnice o dočasné ochraně přitom není omezena ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu. Nutno podotknout, že aplikace daného mechanismu na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně závisí na souhlasu dotčených přemísťovaných osob. Uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřilo v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně.

33. Žalovaný sice výlukou čl. 11 směrnice o dočasné ochraně činí spornou s poukazem na jednostranná prohlášení ČR a Německa, nicméně právní irelevancí těchto jednostranných prohlášení se již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudcích č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Samotný fakt jednostranného prohlášení bez odrazu v normativním či nenormativním textu prováděcího rozhodnutí nemůže mít následky, které žalovaný s uvedeným prohlášením spojuje. Žalovaný mimoto neuvádí žádnou novou skutečnost, která by dřívější závěry Nejvyššího správního soudu zpochybnila.
34. Zákon č. 65/2022 Sb. v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která byla v minulosti držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoliv důvodu přišla. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. se totiž týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Judikatura Nejvyššího správního soudu nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému uložila, aby v těchto případech byla taková osoba poučena o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne její dočasná ochrana udělená v jiném členském státě. Závěry žalovaného zpochybňující citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu proto neobstojí.
35. Cílem zákona č. 65/2022 Sb. bezpochyby nebylo zamezit ukrajinským uprchlíkům přístup k dočasné ochraně, pokud nejsou pod mezinárodní či dočasnou ochranou některého z členských států EU. Takový postup by buďto nutil uprchlíky vracet se do země původu, což není možné v důsledku panujícího válečného konfliktu, nebo pobývat na území ČR bez pobytového oprávnění, či se pokusit získat dočasnou či mezinárodní ochranu v jiném členském státu EU. Obě tato řešení jsou přitom nežádoucí. Právní řád nelze vykládat restriktivně, aby docházelo k systematickému nárůstu počtu osob bez pobytového oprávnění v ČR, stejně jako není možné, aby byli uprchlíci bez právního titulu *de facto* nuceni opustit území ČR. Takový postup by nadto obcházel dohodnutou neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Pakliže má žalovaný dojem, že jsou kapacity ČR ve věci dočasné ochrany již zcela vyčerpány, může ministr vnitra na půdě EU iniciovat změnu prováděcího rozhodnutí a spuštění mechanismu solidarity dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně.

36. Na výše uvedeném posouzení nemůže nic změnit ani žalovaným zmíněné „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 z 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, jež již bylo publikováno v Úředním věstníku Evropské unie 24. 7. 2025. Prováděcí rozhodnutí 2025/1460 skutečně obsahově převzalo části návrhu, na něž upozornil žalovaný, konkrétně je zařadilo do bodů 4-6 recitálu. Neplyne z nich ale, že by členský stát mohl, zvláště v situaci, jaká nastala v nynějším případě, žádost žalobce mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení. Je nezbytné zdůraznit, že jde o recitály (body preambule), tj. odůvodnění normativní části. Recitály nejsou bez významu, nejde ovšem o vlastní normy, nýbrž o výkladová vodítka. Nemění tedy normativní části prováděcího rozhodnutí ani směrnice o dočasné ochraně. V daném případě recitály 4 - 6 reagují na rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva*. Soud se na rozdíl od žalovaného nedomnívá, že na jejich základě je druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany nežádoucí a že je nutné osobě, která je (či byla) držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, zamítnout (odmítnout) její žádost o dočasnou ochranu v České republice bez dalšího.
37. Soud má předně za to, že žalovaný dezinterpretuje recitál 4, potažmo bod 30 rozsudku SDEU ve věci *Krasiliva*, resp. dovozuje z něj závěry v nich neobsažené. SDEU uvedl, že „orgány členského státu jsou však oprávněny v rámci zkoumání této žádosti ověřit, zda osoby žádající o povolení k pobytu uvedené v čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55 spadají do kategorií osob uvedených v článku 2 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a požívají dočasné ochrany a zda již nezískaly povolení k pobytu v jiném členském státě“ – hovoří se o *ověření*, nikoliv o *zamítnutí* žádosti. Recitál 4 sice zmiňuje zamítnutí žádosti osoby, která dočasnou ochranu získala v jiném členském státě, ovšem s ohledem na v něm obsažený odkaz na bod 30 rozsudku SDEU ve věci *Krasiliva* a nutnost postupu v souladu s ním je izolovaný výklad žalovaného nesprávný.
38. Podstatou recitálu 5 je dle názoru soudu to, že nemůže být udělena vícenásobná dočasná ochrana. Sám žalovaný poukazuje na to, že recitál 5 navazuje na recitál 4 hovořící o cíli *zabránit vícenásobné registraci k dočasné ochraně*. Nejvyšší správní soud ve shora citované judikatuře dospěl k závěru, že pokud již byla v jiném členském státě dočasná ochrana zrušena, může být udělena v ČR, a pokud zrušena nebyla, má žalovaný žadateli umožnit ji zrušit. Tyto závěry Nejvyššího správního soudu nejsou v rozporu s bodem 30 rozsudku SDEU ve věci *Krasiliva* ani s recitály 4 – 6 prováděcího rozhodnutí 2025/1460.
39. Pro úplnost soud doplňuje, že rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, na který žalovaný poukazuje, byl překonán rozsudkem SDEU ve věci *Krasiliva*, jak ostatně plyne z pozdějších rozsudků Nejvyššího správního soudu zmíněných výše. Nejvyšší správní soud se proto nemusel s uvedeným rozsudkem nijak vypořádávat, když ten byl vydán před relevantní judikaturou SDEU v návaznosti na předběžnou otázku položenou právě Nejvyšším správním soudem.
40. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 zákona č. 65/2022 Sb. je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasné či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a dále že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Žalovaný proto měl primárně přijmout žalobcovu žádost k věcnému posouzení a v rámci jejího posuzování nejprve prověřit, zda je žalobce skutečně držitelem dočasné ochrany v Rumunsku. Při prověřování této okolnosti se ovšem žalovaný nemůže spokojit pouze s údajem obsaženým v informačním systému členských států (TPD). V

kladném případě žalovaný posoudí, zda udělením dočasné ochrany v České republice automaticky zanikne dočasná ochrana udělená žalobci dříve v Rumunsku, a pokud by tomu tak nebylo, poučí žalobce o jeho právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu udělenou mu v jiném členském státě EU zneplatnit a o případných negativních důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak neučinil.

V. Závěr a náklady řízení

41. Lze uzavřít, že žalovaný vrátil žalobci jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou z důvodu, že již získal dočasnou ochranu v jiném členském státě. Tento důvod ale pro jeho rozpor s čl. 8 směrnice o dočasné ochraně a prováděcím rozhodnutím nelze aplikovat. Žalovaný se proto dopustil nezákonného zásahu a stále se jej dopouští tím, že žádost žalobce věcně neposoudil. Soud tudíž shledal žalobu důvodnou, a proto prvním výrokem rozsudku určil, že tvrzený zásah je nezákonný. Druhým výrokem rozsudku pak soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu.
42. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je pro žalovaného závazný. Závaznost výroku rozsudku plyne přímo ze zákona (§ 54 odst. 6 s. ř. s.). Platí přitom, že rozsudek je individuální právní akt, jímž soud vrchnostenským způsobem vyslovuje svůj právní názor; tato forma rozhodnutí je tudíž závazná jako celek (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Afs 67/2008-112). Nejvyšší správní soud též vysvětlil, že výrok rozsudku ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu „je třeba vykládat v návaznosti na odůvodnění rozsudku“ (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2022, č. j. 6 As 237/2021-56). V bodě 33 právě citovaného rozsudku je vysvětleno, že zavázal-li správní soud žalovaného k určitému postupu za určitých podmínek, je žalovaný povinen se tohoto postupu držet. Opačný závěr by popíral smysl a význam zásahové žaloby.
43. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byl úspěšný žalobce, který má proto nárok na náhradu nákladů právního zastoupení, spočívajících ve dvou úkonech právní služby [§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2025 – tj. převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby] v částce 4 620 Kč za jeden úkon, celkem 9 240 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a náhradě hotových výdajů za 2 úkony v částce 450 Kč za úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Žalovaný je proto povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně na náhradě nákladů řízení celkovou částku 10 140 Kč (zástupkyně žalobce není plátcem DPH). Pro pořádek soud uvádí, že od placení soudních poplatků byl žalobce osvobozen v souladu s §11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.

Zmeškání

lhůty

k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. listopadu 2025

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu